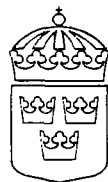

Utbildningsutskottets betänkande 1989/90:UbU20

Anslag till utbildning för administrativa,
ekonomiska och sociala yrken

1989/90
UbU20

ÅTTONDE HUVUDTITELN

I detta betänkande behandlas förslag som regeringen förelagt riksdagen i proposition 1989/90:100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) under avsnitt D. Grundläggande högskoleutbildning punkt D 6. Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken jämte motioner.

Propositionen

Regeringen har under punkt D 6 (s. 235—244) föreslagit

12. att riksdagen fastställer planeringsramar för budgetåret 1990/91 i enlighet med vad som i propositionen förordats,

14. att riksdagen till Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på 486 081 000 kr.

Hemställan 13 under denna punkt behandlar utskottet i betänkande 1989/90:UbU18.

Motionerna

1989/90:Ub255 av Magnus Persson m.fl. (s) vari yrkas

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att utveckla utbildningar på mellaningenjörsnivå i respektive Filipstad—Hällefors och Karlskoga och på mellaneconomnivå i Karlskoga (delvis).

1989/90:Ub513 av Bengt Kronblad (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett besöks- och turistnäringinstitut i Kalmar,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en förlängning av turistutbildningen inom högskolan från 80 poäng till 120 poäng.

1989/90:Ub520 av Bengt Kindbom och Gunilla André (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tilldelning av ytterligare 30 platser på ekonomlinjen (140 poäng) vid högskolan i Skövde fr.o.m. budgetåret 1990/91.

1989/90:Ub522 av Lars Sundin och Elver Jonsson (fp) vari yrkas att riksdagen beslutar lokalisera ekonomlinjens fördjupningsblock Redovisning och småföretagsekonomi till högskolan i Borås budgetåret 1991/92.

1989/90:Ub533 av Hans Nyhage (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ekonomlinjen vid högskolan i Borås.

1989/90:Ub548 av Sture Ericson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lokalisering av allmänna påbyggnadslinjen i socialt arbete till högskolan i Örebro.

1989/90:Ub557 av Nils T Svensson och Lennart Nilsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att utöka turismlinjen till att omfatta 120 poäng.

1989/90:Ub564 av Ingela Mårtensson (fp) vari yrkas att riksdagen ger regeringen till känna vad i motionen anförts om finansiering av vissa utbildningar på Göteborgs universitet.

1989/90:Ub565 av Lennart Brunander (c) vari yrkas

1. att riksdagen ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fördjupningsalternativ i redovisning och småföretagsekonomi vid högskolans ekonomlinje.

1989/90:Ub587 av Bengt Kronblad (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ett nytt ämne benämnt skuldsaneringsrätt inrättas inom högskolan.

1989/90:Ub589 av Sven-Gösta Signell m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tilldelning av ytterligare 30 platser på ekonomlinjen (140 poäng) vid högskolan i Skövde.

1989/90:Ub592 av Iris Mårtensson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om antagning till YTH Kontorslinjen.

1989/90:Ub608 av Anders Svärd m.fl. (c, m, fp, vpk) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lokalisering av allmänna påbyggnadslinjen i socialt arbete till högskolan i Örebro.

1989/90:Ub618 av Ann-Cathrine Haglund m.fl. (m) vari yrkas

5. att riksdagen avslår regeringens förslag till nedskärning av ekonomlinjen.

1989/90:Ub626 av Bo Hammar m.fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen med ändring av prop. 1989/90:100, bilaga 10, D 6 till AES-sektorn på Stockholms universitet anslår 8 470 000 kr. utöver regeringens förslag.

1989/90:Ub629 av Marianne Ståhlberg m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts vad gäller högskolans i Östersund roll för utvecklingen av Norrlands inland, behovet av permanenta forskningsresurser och resurser för en utbyggnad av ekonomisk, informationsteknologisk och turistutbildning m.m. (delvis).

1989/90:Ub631 av Björn Samuelson m.fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen med ändring av förslaget i proposition 1989/90:100, Bilaga 10, D 6, anslår 300 000 kr. till psykologlinjen utöver regeringens förslag,

2. att riksdagen hos regeringen begär att UHÄ får i uppdrag att tillse att det av riksdagen beviljade extra anslaget i sin helhet används till att avlasta psykologstudenternas kostnader för egenterapin.

1989/90:Ub633 av Birthe Sörestedt och Karin Wegestål (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ett oförändrat antal utbildningsplatser vid ekonomlinjen vid Lunds universitet.

1989/90:Ub635 av Margit Gennser (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om de framtida anslagen för AES-utbildning med särskild inriktning på Lunds universitet.

1989/90:Ub636 av Margit Gennser (m) vari yrkas att riksdagen beslutar att antalet platser inom ekonomutbildningen vid Lunds universitet skall vara oförändrat.

1989/90:Ub639 av Lola Björkquist m.fl. (fp, c) vari yrkas att riksdagen beslutar att statistikerlinjen vid universitetet i Linköping inrättas fr.o.m. den 1 juli 1990 som allmän utbildningslinje samt att linjen finansieras genom att motsvarande lokala linje avvecklas.

1989/90:Ub647 av Siw Persson och Kjell-Arne Welin (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att dimensioneringsförändringen av ekonomlinjerna får anstå till dess mera detaljerat underlag rörande effekterna av en sådan förändring föreligger.

1989/90:Ub648 av Siw Persson och Kjell-Arne Welin (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en ökning av antalet nybörjarplatser på psykologlinjen bör påbörjas stegvis fr.o.m. läsåret 1991/92.

1989/90:Ub651 av Viola Furubjelke m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att inrätta statistikerlinjen vid universitetet i Linköping som allmän linje.

1989/90:Ub653 av Arne Mellqvist m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av en systemvetenskaplig linje vid högskolan i Falun—Borlänge.

1989/90:Ub662 av Rune Rydén m.fl. (m, c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den systemvetenskapliga linjen, utbildningsfrågor och dess finansiering.

1989/90:Ub666 av Mats Lindberg och Roland Brännström (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ADB-linjen inrättas som en allmän utbildningslinje vid Umeå universitet.

1989/90:Ub670 av Ulla Tillander m.fl. (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om dimensioneringen av ekonomutbildningen.

1989/90:Ub690 av Maj-Inger Klingvall m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av utökade resurser till psykologlinjen.

1989/90:Ub691 av Göran Engström och Birgitta Hambræus (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av systemvetenskaplig linje med 30 platser läsåret 1990/91 vid högskolan Falun—Borlänge på det sätt som anförts i motionen.

1989/90:Ub701 av Erling Bager m.fl. (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en högskolelinje anpassad för detaljhandeln.

1989/90:Ub724 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

10. att riksdagen till Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken, D 6, för budgetåret 1990/91 anslår 27 000 000 kr. utöver vad regeringen har föreslagit.

1989/90:Ub734 av Bertil Måbrink (vpk) vari yrkas att riksdagen beslutar fastställa planeringsramen till 60 nybörjarplatser för ekonomlinjen 140 poäng vid högskolan i Gävle—Sandviken fr.o.m. budgetåret 1990/91.

1989/90:Ub740 av Rolf Dahlberg (m) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att antalet nybörjarplatser vid högskolan Gävle—Sandviken utökas på det sätt som i motionen anförts vad gäller ekonomlinjen, YTH kontorslinjen, förskollärarytbildningen samt friskvårdslinjen (delvis).

1989/90:Ub742 av Karin Starrin och Gunnar Björk (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående 30 elevplatser på ekonomlinjen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående 30 elevplatser på YTH-linjen.

1989/90:Ub744 av Bertil Måbrink (vpk) vari yrkas att riksdagen beslutar att antalet årsstudieplatser på YTH-kontorslinjen ökas fr.o.m. 1991/92, så att antagning sker varje läsår.

1989/90:Ub755 av Kenth Skårvik och Leif Olsson (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att inrätta en linje med inriktning mot turism vid högskolan i Trollhättan—Uddevalla.

Motiveringen återfinns i motion 1989/90:Kr523.

1989/90:Ub758 av Larz Johansson m.fl. (c) vari yrkas

14. att riksdagen avvisar förslaget om reducering av antalet nybörjarplatser på ekonomlinjen,

15. att riksdagen avvisar förslaget om finansiering av internationella ekonomlinjen genom överförande av medel från LIF-anslaget,

16. att riksdagen beslutar att till D 6. Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 3 780 000 kr. förhöjt anslag.

1989/90:Ub803 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) vari yrkas

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om översyn av AES-sektorn,

11. att riksdagen beslutar om kvalitetsförstärkning av ekonomlinjen i enlighet med vad i motionen anförts,

12. att riksdagen under anslaget D 6. Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken, anvisar 3 780 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit för budgetåret 1990/91.

1989/90:Ub804 av Claes Roxbergh m.fl. (mp) vari yrkas

16. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om mellannivåutbildningen för ekonomer.

Utskottet

ADB-linjen

I propositionen föreslås att ADB-linjen 60 poäng skall inrättas vid högskolan i Örebro samt universiteten i Linköping, Lund och Göteborg. Dessa högskoleenheter har slutit avtal med respektive Örebro, Norrköpings, Malmö och Göteborgs kommuner, som hittills anordnat ADB-linjen 40 poäng som kommunal högskoleutbildning. I de fall då sådan överenskommelse inte träffats mellan kommun och motsvarande högskoleenhet skall, enligt riksdagens beslut år 1986 (prop. 1985/86:100 bil. 10, bet. UbU22, rskr. 297), ADB-linjen där överföras till gymnasieskolan.

I motion 1989/90:Ub666 (s) föreslås att ADB-linjen 60 poäng skall inrättas vid universitetet i Umeå samtidigt som ADB-linjen 40 poäng i

Umeå kommun överförs till gymnasieskolan. Motionärerna anser det angeläget att ADB-linjen 60 poäng kan anordnas av universitetet i Umeå med förläggning till Skellefteå.

Utskottet konstaterar att en förutsättning för inrättande av ADB-linjen 60 poäng vid en statlig högskoleenhet har varit att den tidigare 40-poängslinjen på orten upphör och att de resurser som finansierat denna kan tas i anspråk för den nya 60-poängslinjen. Eftersom universitetet i Umeå och Umeå kommun inte kommit överens om ett sådant "övertagande" skall enligt riksdagens nyss nämnda beslut ADB-linjen 40 poäng övergå till gymnasieskolan. Ett samtidigt införande av den längre linjen vid universitetet i Umeå skulle medföra en kostnadsökning som utskottet inte kan tillstyrka. Utskottet föreslår att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub666.

Ekonomlinjen

I propositionen föreslås att *planeringsramarna* inom sektorn för administrativa, ekonomiska och sociala yrken (AES) skall minskas 1990/91 med 270 nybörjarplatser. Minskningen bör enligt propositionen koncentreras till ekonomlinjen och fördelas på de sex universiteten.

Propositionens förslag avvisas i motionerna 1989/90:Ub618 (m) yrkande 5 och 1989/90:Ub758 (c) yrkande 14. Enligt den förstnämnda motionen är förslaget dåligt underbyggt, och motionärerna anser att riksdagen snarast måste få ta ställning till hela den framtida dimensioneringen av grundläggande högskoleutbildning.

Enligt motionerna 1989/90:Ub647 (fp) och 1989/90:Ub670 (c) får ingrepp i ekonomlinjens dimensionering vid universiteten återverkningar på ekonomutbildningen i hela landet. Motionärerna hänvisar till ett påbörjat utvärderingsprojekt vid ett antal högskoleenheter och menar att någon dimensioneringsförändring inte bör göras under den tid som detta arbete pågår.

I motion 1989/90:Ub633 (s) och 1989/90:Ub636 (m) begärs att platsantalet på ekonomlinjen vid universitetet i Lund inte skall minskas. I propositionen föreslås en minskning där med 55 platser till 235 nybörjarplatser. Antalet förstahandssökande till AES-sektorn i Lund är enligt motionärerna betydligt högre än genomsnittet för riket. En minskning av planeringsramen för ekonomlinjen i Lund sägs också äventyra utbildningens kvalitet.

Förslag om ökning av platsantalet på ekonomlinjen vid vissa högskoleenheter framförs i några motioner.

I motionerna 1989/90:Ub734 (vpk) och 1989/90:Ub742 (c) yrkande 1 föreslås att ytterligare 30 nybörjarplatser skall inrättas vid högskolan i Gävle—Sandviken. Den nuvarande planeringsramen, 30 platser, anses utgöra en alltför liten bas för att en stabil utbildning med god kvalitet skall kunna byggas upp. Även i motion 1989/90:Ub740 (m) yrkande 1 föreslås en utökning med 30 nybörjarplatser på ekonomlinjen i Gävle—Sandviken, som enligt motionären har lokal- och lärarresurser för en ökad intagning på bl.a. denna linje.

Högskolan i Skövde föreslås i motion 1989/90:Ub520 (c) yrkande 1 och 1989/90:Ub589 (s) yrkande 1 få sin planeringsram för ekonomlinjen utökad från 60 till 90 nybörjarplatser. De 30 ytterligare platserna föreslås därvid avse fullständig ekonomlinje om 140 poäng. Genom utökningen skulle högskolan kunna erbjuda flera fördjupningsalternativ.

En kraftig utbyggnad av ekonomlinjen i Östersund föreslås i motion 1989/90:Ub629 (s) yrkande 1 för att ge ett kraftfullt stöd för den fortsatta näringslivsutvecklingen i Norrlands inland.

Utskottet vill beträffande planeringsramar för ekonomlinjen anföra följande.

Utskottet konstaterar att de studerandes efterfrågan på utbildningen är stor och att arbetsmarknaden hittills har kunnat ta emot dem som genomgått ekonomlinjen. Tillväxten av antalet ekonomer i yrkesverksam ålder kommer att vara ganska hög under hela nittioalet, och det är svårt att med säkerhet förutsäga arbetsmarknadens nyrekryteringsbehov på flera års sikt. Utskottet finner därför inte anledning att frånga regeringens bedömning att planeringsramen bör minskas 1990/91 med 270 nybörjarplatser. En utökning av platsantalet i Gävle—Sandviken och Östersund från 30 till 60 nybörjarplatser skulle därför kräva ytterligare minskningar, utöver de i propositionen föreslagna, vid större högskoleenheter, något som utskottet inte kan tillstyrka. Utökning till 90 nybörjarplatser vid högskolan i Skövde avstyrks av samma skäl. Utskottet anser att minskningen inte kan fördelas lämpligare på annat sätt än som föreslås i propositionen. Utskottet föreslår således att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:100 avslår motionerna 1989/90:Ub520 yrkande 1, 1989/90:Uh589 yrkande 1, 1989/90:Ub618 yrkande 5, 1989/90:Ub629 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub633, 1989/90:Ub636, 1989/90:Ub647, 1989/90:Ub670, 1989/90:Ub734, 1989/90:Ub740 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub742 yrkande 1 och 1989/90:Ub758 yrkande 14.

I propositionen föreslås att ekonomlinjens *fördjupningsdel* inrättas med 30 platser 1991/92 vid högskolan i Kristianstad och 1992/93 vid högskolan i Borås. Regeringen har i sin medelsberäkning för de angivna budgetåren beaktat detta och beräknat motsvarande minskning av anslagsposten Vissa kostnader för ekonomlinjen.

Enligt motionerna 1989/90:Ub522 (fp) och 1989/90:Ub565 (c) yrkande 1 bör fördjupningsdelen inrättas i Borås ett år tidigare, alltså budgetåret 1991/92, med fördjupningsalternativen redovisning och småföretagsekonomi. Även i motion 1989/90:Ub533 (m) begärs tidigareläggning.

Utskottet vill med anledning av propositionen och motionerna anföra följande.

Regeringens förslag innebär att ekonomlinjen i dess helhet kommer att kunna genomgå vid samtliga universitet och vid tretton mindre och medelstora högskolor. Vid sex av dessa — Eskilstuna—Västerås, Falun—Borlänge, Jönköping, Kristianstad, Borås och Skövde — kan dock bara halva antalet nybörjare på linjen fullfölja utbildningen där.

För den andra hälften har en större högskoleenhet — vanligen närmaste universitet — ansvar för fördjupningsdelen av utbildningen. De mottagningsansvariga högskoleenheterna får medel för detta ur en särskild anslagspost Vissa kostnader för ekonomlinjen, som fördelas av UHÄ. Beloppet under denna anslagspost är beräknat med utgångspunkt i 75% av det antal studerande som respektive högskoleenhet har mottagningsansvar för och med ett belopp per studerande som motsvarar genomsnittskostnaden för ekonomlinjen vid dessa större högskoleenheter. Denna är betydligt lägre än genomsnittskostnaden för ekonomlinjen vid de mindre högskoleenheterna.

Efterfrågan från studerande vid de mindre högskolorna på att få slutföra sin utbildning vid ett universitet har visat sig vara större än 75%, vilket medfört att mottagningsansvariga universitet uppfattar sig få otillräcklig kostnadstäckning. Enligt uppgift från företagsekonomiska institutionen vid universitetet i Göteborg började höstterminen 1989 sammanlagt 106 studerande, som genomgått basblocket i Borås respektive Skövde, ekonomlinjens fördjupningsdel vid universitetet i Göteborg. Medel hade beräknats för 68 studerande. Utskottet kan därför inte tillstyrka att anslagsposten Vissa kostnader för ekonomlinjen urholkas. Högskolorna i Kristianstad och Borås bör självfallet tilldelas resurser för fördjupningsdelen enligt samma schablon som högskolorna i Jönköping och Skövde. Dessa tilldelades 20 000 kr per årsstudieplats i fördjupningsdelen i enlighet med förslag i budgetpropositionen 1989. Utskottet utgår således från att vid inrättandet av fördjupningsdelen vid högskolorna i Kristianstad och Borås ytterligare medel tillskjuts utöver dem som kan överföras från den tidigare nämnda anslagsposten Vissa kostnader för ekonomlinjen. Denna anslagspost måste också i fortsättningen beräknas enligt de principer som riksdagen fastslog vid föregående riksmöte (jfr. bet. 1988/89:UbU20 s. 7, rskr. 195). Utskottet finner inte anledning att frångå regeringens förslag om tidpunkt för fördjupningsdelens inrättande i Borås. Vilken eller vilka fördjupningsinriktningar som skall erbjudas vid en högskoleenhet avgörs av denna själv. Riksdagen bör därför avslå motionerna 1989/90:Ub522, 1989/90:Ub533 och 1989/90:Ub565 yrkande 1.

En *ekonomutbildning på mellannivå* föreslås i två motioner. Enligt motion 1989/90:Ub255 (s) yrkande 5 delvis behöver en utbildning på mellanekonominivå utvecklas i Karlskoga. En utbildning på mellannivå för ekonomer bör prövas enligt motion 1989/90:Ub804 (mp) yrkande 16.

Utskottet hänvisar till att UHÄ i sin anslagsframställning anmält att verket planerar en större utvärdering av ekonomlinjen i ett internationellt perspektiv. Vidare pågår en utvärdering av ekonomutbildningen vid vissa högskoleenheter. Innan resultat föreligger från dessa utvärderingar bör inte någon ny allmän utbildningslinje på ekonomiområdet inrättas. Utskottet avstyrker därför motionerna 1989/90:Ub255 yrkande 5 delvis och 1989/90:Ub804 yrkande 16.

Kontorslinjen (YTH) om 60 poäng finns inrättad vid högskolan i Gävle—Sandviken med 30 nybörjarplatser var tredje termin. I motionerna 1989/90:Ub592 (s), 1989/90:Ub740 (m) yrkande 1 delvis och 1989/90:Ub744 (vpk) föreslås att antagning skall ske varje läsår i stället för var tredje termin. I motion 1989/90:Ub743 (c) yrkande 2 föreslås en utökning av platsantalet till 60.

Utskottet konstaterar att UHÄ inte föreslagit någon utökning av antalet nybörjarplatser på kontorslinjen. Samtliga yrkanden avstyrks.

Psykologlinjen

I UHÄ-rapport 1989:17 om högskoleutbildningens framtida dimensionering finns bl.a. ett avsnitt om psykologlinjen. Där konstateras att samhället sannolikt behöver lika många psykologer efter sekelskiftet som för närvarande och att psykologlinjen, för att motsvara detta behov, omkring sekelskiftet kommer att behöva omfatta minst 375 nybörjarplatser mot dagens 150.

I motion 1989/90:Ub648 (fp) anförs att en ökning av antalet nybörjarplatser på psykologlinjen bör påbörjas stegvis fr.o.m. läsåret 1991/92. Motionärerna hänvisar till den bedömning som görs i UHÄ-rapport 1989:17 och till den kompetensförlust som kommer att inträffa när den s.k. PEG (psykologutbildning efter grundutbildning) avvecklas, om psykologlinjen inte samtidigt utökas. I motion 1989/90:Ub631 (vpk) yrkande 2 begärs att regeringen skall tillse att det av riksdagen beviljade extra anslaget i sin helhet används för att avlasta psykologstudenternas kostnader för egenterapi. Motionären erinrar om riksdagens beslut 1987 (bet. UbU 1986/87:17 s. 13, rskr. 156) om en förstärkning av undervisningen på psykologlinjen med 2 milj.kr. I samma motion yrkande 1 föreslås ytterligare 300 000 kr. till psykologlinjen.

Utskottet delar motionärernas bedömning att en ökning av psykologlinjens planeringsram hade varit önskvärd jämsides med nedläggningen av PEG. Med hänvisning till vad utskottet i betänkandet 1989/90:UbU18 (s. 8 f.) anfört om den fortsatta planeringen av dimensioneringen av högskolans utbildning avstyrks motion 1989/90:Ub648.

Budgetåret 1987/88 skedde en riktad resursförstärkning just till psykologlinjen med 2 milj.kr. Den var från riksdagens sida otvetydigt avsedd just för egenterapin på psykologlinjen. Det avsedda ändamålet angavs inte i regleringsbrevet. Utskottet anser att riktade resursförstärningar i framtiden bör på ett tydligare sätt även formellt — genom notering i regleringsbrev — knytas till det ändamål som riksdagen avsett. Vad som nu anförts bör riksdagen med anledning av motion 1989/90:Ub631 yrkande 2 som sin mening ge regeringen till känna.

En påbyggnadslinje i socialt arbete om 40 poäng inrättades genom beslut vid föregående riksmöte vid universiteten i Stockholm, Göteborg och Umeå. Utbildningen på linjen bedrivs på halvfart. För andras årets utbildning beräknas i propositionen medel genom överföring från anslaget D 10. Lokala och individuella linjer samt fristående kurser. UHÄ har i anslagsframställningen föreslagit att påbyggnadslinjen i socialt arbete skall inrättas även vid högskolan i Östersund. I propositionen föreslås att högskolan i Östersund själv skall få avgöra om påbyggnadslinjen i socialt arbete skall inrymmas inom den förstärkning av anslaget D 10 vid denna högskola som föreslås i propositionen.

I två motioner, 1989/90:Ub548 (s) och 1989/90:Ub608 (c, m, fp, vpk) föreslås att denna linje inrättas även vid högskolan i Örebro. Enligt motionärerna kan detta ske utan ökade kostnader, genom att resurserna för den nu befintliga lokala linjen inom samma område förs över från anslaget D 10 till detta anslag.

Utskottet konstaterar att det för närvarande förekommer både en av statsmakterna inrättad påbyggnadslinje i socialt arbete vid tre av universiteten och en lokal linje för samma behov vid åtminstone en högskoleenhet, nämligen högskolan i Örebro. Enligt högskoleförordningen 3 kap. 26 § får lokal utbildningslinje ej inrättas för behov som tillgodoses genom allmän utbildningslinje eller påbyggnadslinje. Regeringen erinrar om denna regel i årets budgetproposition när det gäller ingenjörsutbildning (bil. 10 s. 226). Enligt utskottets mening behövs denna bestämmelse för att statsmakternas beslut om dimensionering och förläggning av vissa utbildningar skall få avsedd effekt när det gäller studerandeunderlag för utbildningarna och bästa möjliga utnyttjande av den samlade högskoleorganisationens resurser. Bestämmelsen behöver uppmärksammas mer än hittills i beredningen av förslag om nya allmänna utbildningslinjer och påbyggnadslinjer.

En följd av gällande regel är att den befintliga lokala linjen i socialt arbete i Örebro antingen bör läggas ner eller omvandlas till av statsmakterna inrättad påbyggnadslinje. UHÄ:s förslag i förra årets anslagsframställning var att påbyggnadslinjen i socialt arbete skulle få 150 nybörjarplatser och inrättas även vid högskolorna i Örebro och Östersund. Regeringens förslag och riksdagens beslut blev då endast 60 platser. Utskottet anser sig mot den bakgrunden kunna tillstyrka att påbyggnadslinjen i socialt arbete om 40 poäng inrättas med 20 nybörjarplatser fr.o.m. den 1 juli 1990 även vid högskolan i Örebro.

Enligt det gällande planeringssystemet beslutar statsmakterna om förläggning och dimensionering av allmänna utbildningslinjer och påbyggnadslinjer. Sådana linjer finansieras av sektorsanslag. Utskottet anser det därför inte lämpligt att överlämna åt högskolan i Östersund att bestämma om påbyggnadslinjen i socialt arbete skall inrättas där. Både högskolan själv och UHÄ har i sina anslagsframställningar före-

slagit att denna linje skall inrättas i Östersund. Utskottet instämmer i dessa förslag och beräknar i det följande medel för linjen dels i Örebro, dels i Östersund genom överföring från anslaget D 10.

Vad utskottet nu anfört om inrättande av linjen vid högskolorna i Örebro och Östersund bör riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub548 och 1989/90:Ub608 samt med anledning av proposition 1989/90:100 som sin mening ge regeringen till känna.

Systemvetenskapliga linjen

Inrättande av systemvetenskapliga linjen även vid högskolan i Falun—Borlänge begärs i motionerna 1989/90:Ub653 (s) och 1989/90:Ub691 (c). Motionärerna anser att denna linje är viktig för företagen i regionen, som har svårt att rekrytera sådan personal från storstadsområdena. Linjen kan enligt motionärerna finansieras av hittills inte ianspråktaga medel från den s.k. Bergslagspropositionen (prop. 1987/88:64). Dessa medel har i årets budgetproposition (s. 291) tagits upp under anslaget D 10 på en anslagspost till regeringens disposition.

I motion 1989/90:Ub629 yrkande 1 delvis, begärs för högskolan i Östersund utbyggd systemvetenskaplig utbildning med inriktning mot telematik. Motionärerna hänvisar till rapporten (Ds 1989:31, 32) Östersund och Norrlands inland.

I motion 1989/90:Ub662 (m, c) föreslås att systemvetenskapliga linjen förlängs med 40 poäng till 160 poäng och att linjen får ökad medelstilleddning och tillräcklig tillgång till teknisk utrustning. Motionärerna föreslår att förslagen finansieras genom omfördelning av medel inom berörda anslag.

Utskottet konstaterar att någon utökning av planeringsramarna för systemvetenskapliga linjen inte föreslagits av UHÄ, samt att linjen under 1980-talet utökats från 290 till 738 nybörjarplatser. I den tidigare nämnda UHÄ-rapporten om högskoleutbildningens framtida dimensionering sägs att man inte kan bortse från att det så småningom sker en mättnad på arbetsmarknaden av specialistutbildade på dataområdet. Utskottet kan mot den bakgrunden inte tillstyrka en utökning av systemvetenskapliga linjens planeringsramar. Motionerna 1989/90:Ub653 och 1989/90:Ub691 avstyrks därför.

För utrustning till systemvetenskapliga linjen har UHÄ gjort en riktad satsning under innevarande och föregående budgetår och en sista etapp planeras för 1990/91. Utskottet anser att motion 1989/90:Ub662 får anses tillgodosedd i den delen. Respektive högskoleenhet har ansvar för att sektorsanslaget fördelas på bästa sätt mellan de allmänna utbildningslinjer och påbyggnadslinjer som finns vid enheten. Den omfördelning som föreslås i motionen för förstärkning av systemvetenskapliga linjen bör därför inte beslutas av riksdagen.

En förlängning av linjen kräver däremot beslut av riksdagen. I årets anslagsframställning redovisar UHÄ den utredning som verket låtit genomföra om systemvetenskapliga linjen. UHÄ har inte utifrån denna utredning sett sig föranlåten att föreslå någon förlängning av linjen. Genomsnittskostnaden för systemvetenskapliga linjen var 1988/89 näs-

tan 20 000 kr. per årsstudieplats. En förlängning, som skulle tillföra sektorn över 700 årsstudieplatser, skulle således kosta över 14 milj.kr. Därtill skulle komma ytterligare kostnader för utrustning. Utskottet anser det uteslutet att detta skulle finansieras genom omfördelning inom förevarande anslag och föreslår att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub662.

Turismlinjen

I motionerna 1989/90:Ub557 (s) och 1989/90:Ub513 (s) yrkande 2 föreslås att turismlinjen skall förlängas från nuvarande 80 till 120 poäng. I sistnämnda motion yrkande 1 föreslås också att ett besöks- och turistnäringsinstitut skall förläggas till Kalmar.

Motsvarande yrkanden framfördes vid föregående års riksmöte och avstyrktes då av utskottet (bet. 1988/89:UbU20 s. 8). Med hänvisning till vad som då anfördes avstyrker utskottet nu motionerna 1989/90:Ub513 yrkandena 1 och 2 samt motion 1989/90:Ub557.

I motionerna 1989/90:Ub629 yrkande 1 samt 1989/90:Ub755 föreslås ökade planeringsramar för turismlinjen genom utökning i Östersund resp. inrättande av linjen vid högskolan i Trollhättan—Uddevalla. Utskottet anser inte att det finns underlag för ett beslut om utökade planeringsramar för turismlinjen. Riksdagen bör därför avslå motionerna 1989/90:Ub629 yrkande 1 delvis och 1989/90:Ub755.

Statistikerlinjen

I motionerna 1989/90:Ub639 (fp, c) och 1989/90:Ub651 (s) föreslås att statistikerlinjen 120 poäng inrättas vid universitetet i Linköping. En motsvarande lokal linje finns vid universitetet. Motionärerna föreslår liksom UHÄ att statistikerlinjen finansieras genom överföring av medel från anslaget D 10.

Som framgått ovan skall lokala linjer inte inrättas för behov som tillgodoses genom allmänna linjer. Vårterminen 1990 startade vid universitetet i Stockholm en lokal statistikerlinje, också den omfattande 120 poäng. Universitetet i Linköping uttrycker i sin anslagsframställning farhågor för en överetablering om linjen skulle inrättas på flera orter. Behovet av personer med denna utbildning är nämligen tydligt, men inte speciellt stort. Utskottet, som konstaterar att det finns lokala linjer på detta område både i Stockholm och Linköping, är inte berett att nu förorda att någon av dessa lokala linjer omvandlas till allmän linje. Riksdagen bör därför avslå motionerna 1989/90:Ub639 och 1989/90:Ub651.

Utbildningsfrågor i övrigt

Regeringens förslag om kompletterande juridisk utbildning i Umeå avser utskottet att behandla under nästa riksmöte.

En högskolelinje anpassad för *detaljhandeln* föreslås i motion 1989/90:Ub701 (fp). Motsvarande yrkande framfördes vid föregående

riksmöte och avstyrktes av utskottet med hänvisning till att detta behov kan tillgodoses inom ramen för ekonomlinjen, utan att riksdagen behöver fatta något beslut därom. Utskottet avstyrker med samma motivering motion 1989/90:Ub701.

I motion 1989/90:Ub587 (s) föreslås att ett nytt ämne, benämnt *skuldsaneringsrätt*, skall inrättas inom högskolan. Enligt motionären saknar den traditionella utbildningen av socialsekreterare (dvs. utbildningen på sociala linjen) ett samlat grepp om en skuldsatts mångfacetterade problem.

Enligt gällande beslutsordning ankommer det inte på riksdagen att inrätta ämnen inom den grundläggande högskoleutbildningen eller föreskriva det närmare innehållet i utbildningslinjerna. För vissa utbildningslinjer, bl.a. sociala linjen, utfärdar UHÄ central utbildningsplan. Enligt vad utskottet erfarit förbereder UHÄ för närvarande en ny central utbildningsplan för sociala linjen. Frågan om behovet av kunskaper på det område som motionären framhåller kommer att prövas i det sammanhanget. Med det anförda avstyrker utskottet motion 1989/90:Ub587.

En *översyn av AES-sektorn* begärs i motion 1989/90:Ub803 (fp) yrkande 10. Motionärerna hävdar att linjesystemet inte är helt adekvat och behovet av kvalitetsförstärkning stort. Vidare pekas på Ingenjörsvetenskapsakademiens kritik mot ekonomutbildningen och på att rekryteringsproblem förekommit när det gäller förvaltningslinjen. I motionen förespråkas också en uppluckring av linjesystemet.

Utskottet hänvisar till det resonemang som förs i propositionen (s. 40 f.) om linjesystemet och möjligheterna att inom ramen för gällande bestämmelser undanröja en del av de brister som i dag vidlåder linjeutbildningen på vissa håll. Efterfrågan på utbildningsplatser generellt sett inom AES-sektorn är stor. Högskoleenheterna har möjlighet att själva bestämma det exakta antalet platser på olika s.k. b-linjer inom sektorn inom ramen för det planeringstal för b-linjer som riksdagen angett. Inom AES-sektorn är samtliga allmänna linjer b-linjer utom linjen för kostekonomi och kostterapi, psykologlinjen och de tre YTH-linjerna. En högskoleenhet kan alltså flytta platser från t.ex. förvaltningslinjen till någon annan av b-linjerna, om de studerandes efterfrågan ger anledning därtill. Utskottet anser inte att motionärerna har visat på tillräckligt vägande skäl för att en översyn av hela AES-sektorn skulle behövas. Motion 1989/90:Ub803 yrkande 10 avstyrks.

Planeringsramar i övrigt. Anslaget

När det gäller *planeringsramar i övrigt budgetåret 1990/91* tillstyrker utskottet regeringens förslag i proposition 1989/90:100.

Regeringen föreslår i propositionen att den åttonde terminen av internationella ekonomlinjen, som kommer att anordnas för första gången budgetåret 1990/91, skall *finansieras genom överföring av medel* från det s.k. LIF-anslaget (anslaget till lokala och individuella linjer samt

fristående kurser, D 10). Samma finansiering föreslås för det andra läsåret av påbyggnadslinjen i socialt arbete som 1989/90 inrättades vid universitetet i Stockholm, Göteborg och Umeå.

I två motioner avisas detta sätt att finansiera utbildningarna. Motion 1989/90:Ub758 (c) yrkande 15 tar enbart upp internationella ekonomlinjen. I motion 1989/90:Ub564 (fp) behandlas båda de nämnda linjerna vid universitetet i Göteborg. Motionären stryker under LIF-anslagets betydelse för att tillgodose bl.a. behov av kvalificerad fortbildning och vidareutbildning, av fria kombinationer av kurser och av humanistisk utbildning.

Utskottet tillstyrkte inrättandet av internationella ekonomlinjen 160 poäng i betänkandet UbU 1986/87:17. Utskottet uttalade då (s. 6) att en förlängning av linjen borde kunna finansieras till viss del genom att man till linjen budgetåret 1990/91 förde över medel som utgår till enstaka kurser (numera fristående kurser). Skälet till detta var att de studerande på ekonomlinjen med internationell inriktning tidigare, enligt vad som uppgavs från högskoleenheterna, i stor omfattning kompletterade linjeutbildningen med enstaka kurser. Genom linjens förlängning skulle detta inte längre behövas. Nu föreslås i propositionen att hela den av UHÄ beräknade kostnaden för den åttonde terminen av linjen finansieras genom överföring från LIF-anlaget. Eftersom den åttonde terminen i varje fall till icke obetydlig del ersätter studier på fristående kurser anser utskottet inte att regeringens förslag bör avvisas.

När det gäller påbyggnadslinjen i socialt arbete ersätter den lokala utbildningslinjer. Det har vid många tidigare tillfällen skett överföringar från LIF-anlaget i sådana situationer. Det faktum att det första året av linjen finansierades genom resurstillskott utgör enligt utskottets mening inget bärande skäl att motsätta sig att andra året finansieras så som regeringen nu har föreslagit. Med detta avstyrker utskottet motionerna 1989/90:Ub564 och 1989/90:Ub758 yrkande 15.

Förslag om ändrat *anslagsbelopp* framförs i flera motioner. I motion 1989/90:Ub631 (vpk) yrkande 1 föreslås en utökning av anslaget med 300 000 kr. till psykologlinjen. Att psykologlinjen behöver ökade resurser framhålls också i motion 1989/90:Ub690 (s). I motion 1989/90:Ub724 (vpk) yrkande 10 föreslås en utökning med 27 milj.kr. utöver regeringens förslag. Motionärerna påtalar att anslaget urholkats och att undervisningstätheten är mycket låg. I motion 1989/90:Ub758 (c) yrkande 16 föreslås att anslaget utökas med 3 780 000 kr. utöver regeringens förslag. Beloppet motsvarar 270 nybörjarplatser på ekonomlinjen, som motionärerna önskar behålla. Samma utökning av anslaget föreslås i motion 1989/90:Ub803 (fp) yrkande 12, men med motivationen att höja resursnivån per plats och därmed kvaliteten på ekonomlinjen.

I motion 1989/90:Ub626 (vpk) hemställs att anslagsposten Universitetet i Stockholm tillförs 8 470 000 kr. utöver regeringens förslag. Motionären hänvisar till att universitetet i Stockholm har en betydligt lägre resursnivå per årsstudieplats inom AES-sektorn än de övriga

universiteten. I motion 1989/90:Ub635 (m) hävdas att staten borde satsa mer pengar inom AES-sektorn, med särskild inriktning på universitetet i Lund.

Utskottet konstaterar att resursnivån per utbildningsplats vid universiteten successivt har ökat genom den minskning som gjordes budgetåret 1987/88 av antalet nybörjarplatser på ekonomlinjen och juristlinjen utan att resurserna därvid minskades. Den förändringen ger effekt för sista gången, vad ekonomlinjen beträffar, budgetåret 1990/91. Vidare ökades sektorsanslaget, bl.a. för förstärkning av ekonomlinjen och psykologlinjen, med 22 milj.kr. genom beslut vid föregående riksmöte. Utskottet konstaterar som ett faktum att universitetet i Stockholm under förevarande anslag har en lägre resursnivå än andra högskoleenheter också efter den förstärkning som universitetet i Stockholm fick genom riksdagens beslut förra året. UHÄ föreslår i sin anslagsframställning att en proportionsvis större del av den av UHÄ förordade förstärkningen under anslaget skall tillfalla universitetet i Stockholm just av denna anledning. När ett nytt anslagssystem förbereds för införande budgetåret 1993/94 förutsätter utskottet att bl.a. denna snedfördelning beaktas och korrigeras.

Inrättandet av påbyggnadslinjen i socialt arbete vid högskolorna i Örebro och Östersund medför att 640 000 kr. budgetåret 1990/91 bör överföras till detta anslag från anslaget D 10. Lokala och individuella linjer samt fristående kurser.

Kostnaderna för kompletterande juristutbildning uppgår enligt propositionen till 600 000 kr. Detta belopp bör i avvaktan på utskottets behandling av frågan frånräknas anslagsbeloppet.

Utskottet anser det inte möjligt att nu tillföra utbildningslinjerna inom AES-sektorn ytterligare resurser. Därför föreslår utskottet att riksdagen med anledning av proposition 1989/90:100 och med avslag på motionerna 1989/90:Ub626, 1989/90:Ub631 yrkande 1, 1989/90:Ub633, 1989/90:Ub635, 1989/90:Ub690, 1989/90:Ub724 yrkande 10, 1989/90:Ub758 yrkande 16 och 1989/90:Ub803 yrkande 12 till Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på (486 081 000 – 600 000 + 640 000 =) 486 121 000 kr.

I fråga om riktlinjer för resurser och dimensionering för budgetåren 1991/92 och 1992/93 hänvisar utskottet till vad som anförts i betänkande 1989/90:UbU18 (s. 12 f.). Utskottet vill i övrigt tillägga följande. Inrättandet av påbyggnadslinjen i socialt arbete vid högskolorna i Örebro och Östersund medför att medel för det andra studieåret på linjen bör föras över till detta anslag från anslaget D 10 budgetåret 1991/92. Utskottet har i det föregående påtalat att inrättandet av ekonomlinjens fördjupningsdel vid högskolorna i Kristianstad och Borås endast delvis kan finansieras genom överföring av medel från anslagsposten Vissa kostnader för ekonomlinjen.

Utskottet hemställer

1. beträffande *ADB-linjen*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub666,
2. beträffande *planeringsramar för ekonomlinjen*
att riksdagen med avslag på motionerna 1989/90:Ub520 yrkande 1, 1989/90:Ub589 yrkande 1, 1989/90:Ub618 yrkande 5, 1989/90:Ub629 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub633, 1989/90:Ub636, 1989/90:Ub647, 1989/90:Ub670, 1989/90:Ub734, 1989/90:Ub740 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub742 yrkande 1 och 1989/90:Ub758 yrkande 14 fastställer planeringsramar i enlighet med vad som förordats i proposition 1989/90:100,
res. 1 (m, c)
res. 2 (vpk)
3. beträffande *ekonomlinjens fördjupningsdel*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub522, 1989/90:Ub533 och 1989/90:Ub565 yrkande 1,
4. beträffande *ekonomutbildning på mellannivå*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub255 yrkande 5 delvis och 1989/90:Ub804 yrkande 16.
5. beträffande *kontorlinjen (YTH)*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub592, 1989/90:Ub740 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub742 yrkande 2 och 1989/90:Ub744,
6. beträffande *ökning av antalet nybörjarplatser på psykologlinjen fr.o.m. läsåret 1991/92*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub648,
7. beträffande *kostnaderna för de studerandes egenerapi på psykologlinjen*
att riksdagen med anledning av motion 1989/90:Ub631 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
8. beträffande *påbyggnadslinjen i socialt arbete*
att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub548 och 1989/90:Ub608 samt med anledning av proposition 1989/90:100 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
9. beträffande *planeringsramar för systemvetenskapliga linjen*
att riksdagen med avslag på motionerna 1989/90:Ub629 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub653 och 1989/90:Ub691 fastställer planeringsramar i enlighet med vad som förordats i proposition 1989/90:100.
10. beträffande *förlängning av systemvetenskapliga linjen*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub662,
res. 3 (m)
11. beträffande *turismlinjen m.m.*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub513 yrkandena 1 och 2, 1989/90:Ub557, 1989/90:Ub629 yrkande 1 delvis och 1989/90:Ub755.
12. beträffande *inrättande av statistikerlinjen som allmän linje*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub639 och 1989/90:Ub651.

13. beträffande *utbildningslinje anpassad för detaljhandeln*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub701,
14. beträffande *införande av ämnet skuldsaneringsrätt*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub587,
15. beträffande *översyn av sektorn för administrativa, ekonomiska och sociala yrken*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub803 yrkande 10,
res. 4 (m, fp)
16. beträffande *planeringsramar i övrigt för budgetåret 1990/91*
att riksdagen fastställer planeringsramar i enlighet med vad som förordats i proposition 1989/90:100,
17. beträffande *anslagsbeloppet m.m.*
att riksdagen med anledning av proposition 1989/90:100 och med avslag på motionerna 1989/90:Ub564, 1989/90:Ub626, 1989/90:Ub631 yrkande 1, 1989/90:Ub635, 1989/90:Ub690, 1989/90:Ub724 yrkande 10, 1989/90:Ub758 yrkandena 15 och 16 samt 1989/90:Ub803 yrkandena 11 och 12 till *Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken* för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på 486 121 000 kr.
res. 5 (fp)
res. 6 (c) - villk. 1
res. 7 (vpk) - villk. 2

Stockholm den 22 mars 1990

På utbildningsutskottets vägnar

Lars Gustafsson

Närvarande: Lars Gustafsson (s), Larz Johansson (c), Helge Hagberg (s), Ann-Cathrine Haglund (m), Bengt Silfverstrand (s), Lars Svensson (s), Birgitta Rydle (m), Ingvar Johnsson (s), Margareta Israelsson (s), Berit Löfstedt (s), Birger Hagård (m), Carl-Johan Wilson (fp), Marianne Andersson i Vårgårda (c), Björn Samuelson (vpk), Eva Goës (mp), Ewa Hedkvist Petersen (s) och Margitta Edgren (fp).

Reservationer

1. Planeringsramar för ekonomlinjen (mom. 2)

Larz Johansson (c), Ann-Cathrine Haglund (m), Birgitta Rydle (m), Birger Hagård (m) och Marianne Andersson i Vårgårda (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "yrkande 14" bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att de studerandes efterfrågan på utbildningen är stor och att arbetsmarknaden hittills har kunnat ta emot dem som genomgått utbildningen. Regeringen har skjutit ställningstagandet till

de långsiktiga förslagen från UHÄ om den grundläggande högskoleutbildningens dimensionering på framtiden. Ekonomlinjens dimensionering bör ses i sammanhang med övrig utbildningsdimensionering. Planeringsramarna för ekonomlinjen bör därför varken ökas eller minskas i förhållande till de nuvarande. Utskottet föreslår därför att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub618 yrkande 5, 1989/90:Ub758 yrkande 14, 1989/90:Ub633 och 1989/90:Ub636 och med avslag på proposition 1989/90:100 bil. 10 och motionerna 1989/90:Ub520 yrkande 1, 1989/90:Ub589 yrkande 1, 1989/90:Ub629 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub647, 1989/90:Ub670, 1989/90:Ub734, 1989/90:Ub740 yrkande 1 delvis och 1989/90:Ub742 yrkande 1 fastställer planeringsramar i enlighet med vad utskottet förordat.

dels att moment 2 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

2. beträffande *planeringsramar för ekonomlinjen*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub618 yrkande 5, 1989/90:Ub758 yrkande 14, 1989/90:Ub633 och 1989/90:Ub636 och med avslag på proposition 1989/90:100 och motionerna 1989/90:Ub520 yrkande 1, 1989/90:Ub589 yrkande 1, 1989/90:Ub629 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub647, 1989/90:Ub670, 1989/90:Ub734, 1989/90:Ub740 yrkande 1 delvis och 1989/90:Ub742 yrkande 1 fastställer planeringsramar för ekonomlinjen budgetåret 1990/91 i enlighet med vad utskottet förordat,

2. Planeringsramar för ekonomlinjen (mom. 2)

Björn Samuelson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "yrkande 14" bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att de studerandes efterfrågan på utbildningen är stor och att arbetsmarknaden hittills har kunnat ta emot dem som genomgått utbildningen. Tillväxten av antalet ekonomer i yrkesverksam ålder kommer att vara ganska hög under hela 1990-talet, och det är svårt att med säkerhet förutsäga arbetsmarknadens nyrekryteringsbehov på flera års sikt. Utskottet finner därför inte anledning att frångå regeringens bedömning att planeringsramen bör minskas. Dock anser utskottet att den nuvarande planeringsramen 30 platser vid högskolan i Gävle—Sandviken är för liten. Den bör ökas till 60 samtidigt som de i propositionen föreslagna minskningarna vidtas vid universiteten. Övriga motionsyrkanden om ökat platsantal bör avslås av riksdagen. Utskottet föreslår således att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub734, 1989/90:Ub740 yrkande 1 delvis och 1989/90:Ub742 yrkande 1, med anledning av proposition 1989/90:100 samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub520 yrkande 1, 1989/90:Ub589 yrkande 1, 1989/90:Ub618 yrkande 5, 1989/90:Ub629 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub633, 1989/90:Ub636, 1989/90:Ub647, 1989/90:Ub670 och 1989/90:Ub758 yrkande 14 fastställer planeringsramar i enlighet med vad utskottet förordat.

dels att moment 2 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

2. beträffande *planeringsramar för ekonomlinjen*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub734, 1989/90:Ub740 yrkande 1 delvis och 1989/90:Ub742 yrkande 1, med anledning av proposition 1989/90:100 samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub520 yrkande 1, 1989/90:Ub589 yrkande 1, 1989/90:Ub618 yrkande 5, 1989/90:Ub629 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub633, 1989/90:Ub636, 1989/90:Ub647, 1989/90:Ub670 och 1989/90:Ub758 yrkande 14 fastställer planeringsramar i enlighet med vad utskottet förordat,

3. Förlängning av systemvetenskapliga linjen (mom. 10)

Ann-Cathrine Haglund, Birgitta Rydle och Birger Hagård (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med "En förlängning" och på s. 12 slutar med "motion 1989/90:Ub662" bort ha följande lydelse:

Frågan om förlängning av linjen till 160 poäng har tidigare skjutits på framtiden i avvaktan på den översyn som UHÅ aviserat om systemvetenskapliga linjen. Resultatet av denna har nu publicerats i rapporten Systemvetenskaplig utbildning inför 90-talet. Där föreslås att systemvetenskapliga linjen förlängs med 40 poäng. Utskottet ansluter sig till utredarnas och motionärernas bedömning och föreslår att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub662 hos regeringen begär att förslag om förlängning av den systemvetenskapliga linjen från 120 till 160 poäng föreläggs riksdagen vid nästa riksmöte.

dels att moment 10 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

10. beträffande *förlängning av systemvetenskapliga linjen*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub662 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

4. Översyn av sektorn för administrativa, ekonomiska och sociala yrken (mom. 15)

Ann-Cathrine Haglund (m), Birgitta Rydle (m), Birger Hagård (m), Carl-Johan Wilson (fp), Eva Goës (mp) och Margitta Edgren (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Utskottet hänvisar" och slutar med "yrkande 10 avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att en översyn av AES-sektorn är behövlig både när det gäller linjeuppsättningen, utbildningskvaliteten och resursläget. Även fördelningen av utbildningskapaciteten inom de samhällsvetenskapliga ämnena mellan linjer och fristående kurser behöver omprövas. Utskottet föreslår därför att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub803 yrkande 10 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels att moment 15 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

15. beträffande *översyn av sektorn för administrativa, ekonomiska och sociala yrken*
att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub803 yrkande 10 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

5. Anslagsbeloppet m.m. (mom. 17)

Carl-Johan Wilson och Margitta Edgren (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "486 121 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det resursutrymme som frigörs genom minskningen av planeringsramarna för ekonomlinjen bör kvarstå inom AES-sektorn för att möjliggöra kvalitetsförstärkningar. Därför föreslår utskottet att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub803 yrkandena 11 och 12, med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub758 yrkande 16 samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub564, 1989/90:Ub626, 1989/90:Ub631 yrkande 1, 1989/90:Ub635, 1989/90:Ub690, 1989/90:Ub724 yrkande 10 och 1989/90:Ub758 yrkande 15 till *Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken* anvisar ett reservationsanslag på (486 081 000 – 600 000 + 640 000 + 3 780 000 =) 489 901 000 kr.

dels att moment 17 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

17. beträffande *anslagsbeloppet m.m.*
att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub803 yrkandena 11 och 12, med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub758 yrkande 16 samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub564, 1989/90:Ub626, 1989/90:Ub631 yrkande 1, 1989/90:Ub635, 1989/90:Ub690, 1989/90:Ub724 yrkande 10 och 1989/90:Ub758 yrkande 15 till *Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken* anvisar ett reservationsanslag på 489 901 000 kr.

6. Anslagsbeloppet m.m. (mom. 17)

Under förutsättning av bifall till reservation 1

Larz Johansson och Marianne Andersson i Vårgårda (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "486 121 000 kr." bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till utskottets förslag ovan att planeringsramen för ekonomlinjen skall vara oförändrad föreslår utskottet att anslaget beräknas till 3 780 000 kr. mer än vad regeringen föreslagit i propositionen. Utskottet föreslår således att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub758 yrkande 16, med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub803 yrkande 12 samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub564, 1989/90:Ub626, 1989/90:Ub631 yrkande 1, 1989/90:

Ub635, 1989/90:Ub690, 1989/90:Ub724 yrkande 10, 1989/90:Ub758 yrkande 15 och 1989/90:Ub803 yrkande 11 till Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken anvisar ett reservationsanslag på (486 081 000 — 600 000 + 640 000 + 3 780 000 =) 489 901 000 kr.

dels att moment 17 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

17. beträffande *anslagsbeloppet m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub758 yrkande 16, med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub803 yrkande 12 samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub564, 1989/90:Ub626, 1989/90:Ub631 yrkande 1, 1989/90:Ub635, 1989/90:Ub690, 1989/90:Ub724 yrkande 10, 1989/90:Ub758 yrkande 15 och 1989/90:Ub803 yrkande 11 till *Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken* anvisar ett reservationsanslag på 489 901 000 kr.

7. Anslagsbeloppet m.m. (mom. 17)

Under förutsättning av bifall till reservation 2

Björn Samuelson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "486 121 000 kr." bort ha följande lydelse:

Resursnivån inom AES-sektorn är, trots de gjorda förstärkningarna, oacceptabelt låg. I särskilt hög grad gäller detta för universitetet i Stockholm. Anslaget bör därför förstärkas med 35 770 000 kr., varav 8 470 000 kr. avser anslagsposten Universitetet i Stockholm, 300 000 kr. avser psykologlinjen vid de fem universitet som har denna — för avlastning av de studerandes kostnader för egenterapi — och 600 000 kr. avser ytterligare 30 nybörjarplatser på ekonomlinjen vid högskolan i Gävle—Sandviken. Det får ankomma på regeringen att fördela återstoden av förstärkningen mellan anslagsposterna. Utskottet föreslår således att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub631 yrkande 1, 1989/90:Ub626 och 1989/90:Ub724 yrkande 10, med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub690 samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub564, 1989/90:Ub635, 1989/90:Ub758 yrkandena 15 och 16 samt 1989/90:Ub803 yrkandena 11 och 12 till Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på (486 081 000 — 600 000 + 640 000 + 35 770 000 =) 521 891 000 kr.

dels att moment 17 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

17. beträffande *anslagsbeloppet m.m.*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub631 yrkande 1, 1989/90:Ub626 och 1989/90:Ub724 yrkande 10, med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub690 samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub564, 1989/90:Ub635, 1989/90:Ub758 yrkandena 15 och 16 samt 1989/90:Ub803 yrkan-

dena 11 och 12 till *Utbildning för administrativa, ekonomiska och sociala yrken* för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på 521 891 000 kr.

1989/90:UbU20